

V Ljubljani v petek 10. aprila 1863.

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Rokopisi se ne vračujejo.

NAPREJ.

Oznaniła.
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, večje črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štampelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 29.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Ljubljanski deželni zbor.

31. marca (40. seja.) [Konec.] G. poslanec Dežman je vprašal, čemu je odločenih teh 1050 gld.? G. dr. Bleiweis je odgovoril, da ta znesek je kmetijske družbe; da so Francozje bili vzeli tej družbi ves imetek in tudi ta znesek; cesar France pa da je bil njena pravila zopet potrdil, in vnovič dovolil ta znesek; da tistih 630 gld. se je nabralo iz nekdanjih nagrad (premij) za govejo živino, in da je ministerstvo odločilo, naj bodo za podkovijsko učilnico, dokler ne bode poplačana istina (kapital) za zidovanje in notranje potrebe te naprave, kar se zgodi leta 1869. Unih 922 gld. je bilo poprej namenjenih za konjske nagrade, in ministerstvo, ki je videlo, kako je kmetovalska učilnica koristna, dovolilo je, naj bode ta znesek podpora tej napravi. Na to se oglasi g. poslanec Dežman, da je bila že večkrat slišati tožba, kako na nizke stopinji je kranjsko kmetijstvo, in da odločenih 2803 gld. je premalo, da bi ga povzdignili, in da se tudi ti ne trošijo tako, da bi korist obrodili; da za povzdigo so nagrade mnogo boljše od učilnic in knjig; ali da kmetijska družba ne napravlja nikakoršnih razstav, pri katerih bi kmetje dobivali nagrade, in da kmetovalsko in podkovijsko učilnico posamezni molzejo v svojo korist; da morajo kmetovalski učenci kovati, in prisluzek da spravlja kovač živinozdravec; da se na dvoru ne dela nič, samo nekoliko vrtništva se razlaga; da se kemija preobširno uči, in da je čisto nespodobno, ker je kovač živinozdravec tudi učitelj, ki ima po 325 gld. plačila na leto. G. dr. Bleiweis je opomnil, da nima g. Dežman pravice govoriti o podkávaji, ker te reči ne umeje; da je živinozdravec izkušen in tudi iz knjig véden mož, ki zna dobro konje podkávati in živino ozdravljati, in da je sreča, kar ga imamo; ako se mu pa delo plačuje, to je po pravici, ker nima nič drugega plačila; da ljubljansko živinsko zdravilišče vse hvali, da je vredno posnemanja; da kmetovalska učilnica res ni še, kakor bi imela, pa zato ne, ker nima dovolj okroglega pod palcem; da društvo ni zato razstav napravilo, ker bi prizadevale preobile stroške, ali vdeleževalo se je dunajskih, londonskih in pariških razstav, pri katerih je bilo pohvaljeno; da ima torej kmetijsko društvo gotovo pravico do teh 1600 gld. a. vr. Potem se je oglašil še g. Ambrož; glasovanje pak je potrdilo odborov nasvet. Na vrsto je prišel zdaj preudarek vseh stroškov in dohodkov za leto 1864, in g. dr. Toman je svetoval: 1) naj sklepje deželnega zbora o preudarjenih stroških in dohodkih za leto 1864 imajo le začasno veljavo, če se deželni zbor leta 1863 več ne snide; 2) naj bi se Nj. veličanstvo prosilo, da bi se deželni zbor za leto 1863 sešel še letos. Drugi nasvet je podpiral g. Anton grof Auersberg, rekoč, da je pravičen in tudi moder ta nasvet, ker je

zdanji deželni zbor sklican le za leto 1862, ne za leto 1863. Prvi nasvet so izpodkopavali gg.: baron Schloissnigg, Kromer in dr. Zupan. Drugi nasvet je obveljal, prvi ne. Kar se tiče preudarjenih stroškov in dohodkov za leto 1864, svetoval je novčni odbor: naj se zakladu ljubljanskega bolnišča nameni za 1864. leto in za meseca november in december 1864. leta 37.941 gld. stroškov in 38.757 gld. dohodkov; naj se zakladu ljubljanske blaznice nameni za 1864. leto in za meseca november in december 1864. leta 7186 gld. stroškov in 736 gld. dohodkov; naj se zakladu ljubljanskega rodilišča nameni za 1864. leto in za meseca november in december 1864. leta 10.377 gld. stroškov in 133 gld. dohodkov; naj se zakladu hiše za najdence nameni za 1864. leto in za meseca november in december 1864. leta 28.734 gld. stroškov in 1.195 gld. dohodkov; potem: 1) naj se za 1864. leto in za meseca november in december tega leta odloči 235.811 gld. stroškov in 51.749 gld. dohodkov; 2) ker primanjkuje 184.062 gld., zato naj se dovoli po 16 kr. doklade na goljdinar vsega davka, kolikor ga pride v 14 mesecih, t. j. 1.203.444 gld. Vse to je potrdilo glasovanje. — Ker Štajerska ni hotela vkupaj s Kranjci imeti blaznice, zato je svetoval g. dr. Toman, naj se prosi Nj. veličanstvo, da bi Kranjska dobila za svojo blaznico primerno pomoč iz dobrotne loterije. Glasovanje potrdi. Poslanec g. Dežman pak je še nasvetoval: 1) tistih 923 gld. naj se odloči družim kmetovalskim namenom, — in ako bi to ne obveljalo: 2) teh 923 gld. kmetovalske učilnici naj se izbriše; — ko bi tudi to ne zmoglo: 3) naj se deželnemu odboru naroči, da pregleda, ali je kmetovalska in podkovijska učilnica taka ali ne, kakoršna bi trebalo da je? in o tem naj poroči prihodnjemu deželnemu zboru. Prvi in drugi nasvet ni obveljal, tretji pa. Potlej pride na vrsto še ta-le nasvet novčnega odbora: naj bi se ministerstvu podala prošnja, da bi se iz deželne blagajnice jemali stroški za pripravo in preganjanje zanikarne drhali od gosposke do gosposke, in te stroške naj bi potem vrnila državna blagajnica, ktere naj bi se že med stroške 1864. leta vpisali. Potrdilo je glasovanje. Na to je poročevalec g. Anton grof Auersberg bral novčnega odbora poročilo zaradi nasveta g. dr. Tomana, naj bi se namreč Nj. veličanstvu podala prošnja, da bi se ponižal po Kranjskem zemljiški davek. Naredil je g. Anton grof Auersberg sam to tenko izdelano poročilo, ki je odločeno, da se priloži prošnji do Nj. veličanstva. Za tem vstane g. dr. Toman, in pohvali zaradi tega izdelka g. Antona grofa Auersberga, ter priporoča, naj g. prvosednik nasvetuje, kako bi se g. Antonu grofu Auersbergu oznaniła zahvala vse zbornice. G. prvosednik pa reče, naj vstanejo vsi poslanci, da tako pokažejo, da potrdijo ta izdelek in prošnjo do Nj. veličanstva, in da se zahvalijo g. grofu, ki se

je potem zahvalil za prejšnjo zahvalo, in bral prošnjo do Nj. veličanstva, ki je bila soglasno potrjena; dalje je nasvetoval, naj to prošnjo Nj. veličanstvu ponesó poslanci, katerim naj bi se tudi izročil popravek zaradi posojila dveh milijonov po loteriji; zato naj bi med le-timi poslanci bili g. prvosednik, štirje deželni poslanci in g. dr. Zupan, poročevalec loterijskega posojila. Nasvet so potrdili poslanci, ter izvolili gg.: Antona grofa Auersberga, dr. Tomana, pl. Wurzbacha in župana Ambroža. Govorilo se je dalje o tem, kar je potrebno, da se ljubljanskemu bolnišču precej omisli; poročevalec g. Ambrož je bral odborov nasvet: naj se na tanko zvé, kaj vodstvo ljubljanskega bolnišča misli, da bi se moralo precej napraviti; naj se zvé, koliko bi to prizadelo stroškov; naj bi se preudarek teh stroškov podal prihodnjemu deželnemu zboru, da ga potrdi; a delati naj bi se začelo precej, samo da bi se prihodnjemu zboru moral podati račun. Posle teh pisarij naj prevzame deželni odbor. Zbornica je odobrila. Na vrsti je bilo zdaj poročilo tistega odbora, ki je bil osnován, da bi presojal zakone, po katerih naj bi se odpravilo patronstvo. Ta odbor je nasvetoval, naj bi se vladi podala prošnja, da bi uže prihodnjemu državnemu zboru na presod izročila zakon, po katerem bi se odpravilo cerkveno in učilniško patronstvo. Potrdilo je glasovanje. Naposled oznanig. prvosednik, da je od c. namestnika g. barona Schloissnigga dobil pismo, po katerem je ukazano, da mora biti denašnja seja zadnja tega zбора. Prvosednik je izrekel zahvalo c. namestniku g. baronu Schloissniggu zato, ker je vlada podpirala zbornico, odborom zato, ker so pridno delali, poslancem zato, ker niso omagali pri težavnem poslu, in potem je vzkliknil Nj. veličanstvu Francu Jožefu I. trikrat „hoch“, zbornica pak je stojé odgovorila: „živio“, „slava“ in „hoch!“ Potem se je v imenu vseh poslancev g. Anton grof Auersberg zahvalil g. prvosedniku in njegovemu namestniku, da sta modro vodila seje, v katerih so se govorile nemške in slovenske besede narodu na korist. Pristavil je, ločimo se kličé: „da bi se zopet videli!“ Tudi naša dežela ne more biti nezadovoljna, in morda nam bode klicala: „da bi se zopet videli!“ C. namestnik g. baron Schloissnigg se je zahvalil, ker se je izreklo, da je vlada podpirala zbornico; pristavil je, da bode vedno za deželo neutrudno delal, in da se veseli tiste dobe, v kateri bode zopet sklican deželni zbor.

Kaj nam je dal zadnji deželni zbor?

Zadnji deželni zbor nam je dal upanje, da dobimo nov zakon o srenjah, cestah, vojaškem naboru, porotnicah, zemljiških knjigah, učilniškem patronstvu in o zidovanji naših cerkev; dal nam je upanje, da se smemo nadjati, da bodo hitrejši osvobodjeni gozdje in pašniki; da se napravi v Ljubljani viša realka; da se naredi v Krškem most preki Save; da se dalje sezida blaznica (irrenhaus); da se poveča bolnišče; da se odpravi ali vsaj pomanjša davek od iskanja novih rud; da se vzame na pódodo 2 milijona gld., katerih je treba, da bi se deželi spravile v red novéne zadeve; da se poniža naposled zemljiški davek, ki v primeri z družimi deželami nepravilno tare kranjsko zemljo. Deželni zbor je pa najprvo sam sebi in svojemu delovanju dal zakone, ustanovil si je namreč pravilni red; odločil je tudi deželnemu odboru, koliko moči in kako delavnost bode imel; deželnim uradnikom je odločil, koliko jih bode, in po čém bodo služili našej deželi. Dal se je odgovor vsem važnejšim prošnjam, da so

torej ostale največ le manjše reči prihranjene delavnosti prihodnjega deželnega zбора, kateri naj bi se po željah vseh poslancev sklical še tega leta. Dva nasveta deželnega odbora so poslanci popolnoma ovrgli, da bi se namreč naredil stolp tistej cerkvi, ki je pri bolnišči, in da bi se postavil zakon za brambo kranjskega bučelstva; nedognano je ostalo vprašanje zaradi gledišča in zaradi blaznice, ker Štajerci hoté imeti sami svojo. Čisto ovržen je bil en sam nasvét deželne vlade, naj bi namreč deželni odbor prevzel ljubljansko delalnico. Več nego polovica vsega časa, kar ga je bilo odločenega deželnemu zboru, minola je brez kacega posebnega vspéha. Rés je deželni zbor 1861. leta premalo časa trajal (trpel); zato ni mogel ustanoviti pravičnega reda; ni mogel ukreniti, koliko moči in koliko delavnost naj bi imel deželni odbor: toda vendar je bilo neprijetno gledati, kako je novim odborom izročala zbornica vse načrte, ktere je dobila iz rok deželnega odbora; neprijetno je bilo dalje gledati, ker so se ti novi odbori tako osnávali, da so va-nje prišli samo nekateri poslanci, ki so pa dostikrat potem izvoljeni bili v 6—7 odborov ob enem, drugi so pa možali po cestah, koder so tabak pili, pa na trte in krte mislili. Ni se čuditi, kako je to, da so torej najvažnejše stvari še le zadnji mesec prišle v zbornici na vrsto; ni se čuditi, da je dežela uže sama nevoljna povpraševala, kdaj se vendar sklene kaj tacega, kar zadeva ali blagost ali gorje vse Kranjske. To ni moglo drugače biti, če pomislimo, da se je enaintridesetkrat v sejo bil sešel samo tisti odbor, ki je pretresal srenjski zakon, predno ga je podal zbornici na presod. Vendar moramo reči, da so se odborniki pridno trudili. Vzlasti proti koncu dozdanjih séj so morali po pravici skoraj vsi poslanci prijeti za delo. Če tedaj presodimo dovršena dela kranjskega deželnega zбора, moramo reči, da se skoraj nima ustrašiti nobene druge avstrijske zbornice, ki je letos narejala zakone in sklepe — Nekteri trdijo, da je naš deželni zbor hvale vreden posebno za to, ker je povsod ogibal se stroškov, če se je le dalo; ker je deželni možnjček vselej zadrnil, kadar ni kazalo, da bi stroški podpirali občno korist. Res je bila zbornica deželni možnjček zadrnila tudi 28. dan januarja, ter narodu ni podala hitropisnih poročil; je pa li s tem podpirala občno korist? Nikakor ne! Narod je po pravici hitropisna poročila zahteval, pa jih ni dobil. Zbornica je grešila, ker je videla, da mora biti nemškej stranki na korist, če bodo hitropisna poročila zvesta podoba zborovih séj. To bi se ne bilo zgodilo, ako bi v deželnem zboru bil sedel marsikak drug mož, ki bi v noben kup ne bil dal žaliti pravic slovenskega naroda! Ta zmaga nesprotné stranke naj bode svarilo prihodnjim volitvam. Kdor iz osobnega sovraštva narodu pravice jemlje, ta ne hrani, ampak zapravlja, ker seje črt, nezaupljivost in prepir. Možje bi morali sovraštvo do tega ali unega poslanca pustiti pred vrati deželne zbornice, ker draženje koristi drage domovine nikakor ne more podpirati. Ni treba pojesti četrtinke soli s tistim, ki ž njim sedi v deželnem zboru, da bi ga izpoznal; treba je le odkritosrčnosti, vrlega čuta, kaj je po pravici, kaj ne; treba je tacega prijateljstva, ktero vedno gleda na duševno in materijalno blagost svoje dežele! Gotovo je bilo misliti, da bode po 28. dnevu januarja več razprtija v zbornici; ali ta vihar je bil hitro pozabljen. Slišati je bilo med slovenskimi poslanci, da po sedaj bodo govorili samo v maternem jezici; toda edini dr. Bleiweis je ostal, kolikor je mogel, pri svojem načélu; dr. Toman pak je pred 28. dnevom jan. slovenski govoril skoraj več, nego potlej. — Slovenski jezik v kranjskej deželi, v kateri živimo sami Slovenci, ni praznja obleka, ktero bi človek na-se deval samo tačas, kadar bi se hotel posebno pokazati; deželni zbor ni semenj, na katerem

bi se prodajala umetnost; narodove pravice so sveto blago, za katero se ima premišljeno in krepko boriti vsak poslanec, ker samo za to je prišel v zbornico; samo za to mu je dal narod svojo vero. Narod više stoji, nego nevarno prijateljstvo največih narodovih nasprotnikov. S žalostnim srcem moramo povedati, da slovenska stran v deželni zboru tava, kakor čeda brez pastirja; da nikakor nad seboj ni pokazala tiste politične združenosti, ktere se čudimo pri Čehih; da so se poslanci ene stranke časi za male stvari v zbornici nepolično, nepremišljeno zbadali; da sta se bila 20. januarja na vprašanje dr. Toman o porotnicah podpisala gg.: Ivan Kozler in dekan Toman, 26. marca sta pa glasovala zoper porotnice. Nasprotna stran se je iz početka pridno zbirala v posebne, vsakdanje shode; Slovenci so pa križem roke držali. Kdor je tega kriv, on je tudi kriv, da je narodna stranka vselej ulegla, kadar je vstal boj za narodne pravice. Poznejše celó nasprotniki niso imeli skrivnih pogovorov, kajti videli so, da ni treba ustavljati, česar nihče ne rine. — Poslanec g. Dežman, ki je vedno bil med nasprotniki, tudi 24. marca, ko je svetoval, naj bi ne smeli imeti volilne pravice kaplani, o katerih mu je znano, da se vneta potéžajo za narodnost, poslanec g. Dežman je bil 28. januarja obljubil, da nam deželni zbor izpolni svoje dolžnosti, kar se tiče učilnic, in res je sklenila zbornica, naj se naredi v Ljubljani viša realka; res je bilo presojevano učilniško patronstvo; res je v zadnjih sejah g. dr. Bleiweis podal vprašanje zarad slovenskega jezika, na katero smo prejeli mlačen odgovor: toda reči so pa sploh le ostale, kakor so bile, in menda ostanejo še precej časa; za učilnice po kmetih se nihče ni oglašil. Deželni zbor je mnogo ukrenil, ali narodnosti je obrodil malo koristi, in malo je bode prinašal, dokler ostane narodna stran tako plehka, kakor je bila do zdaj!

— č.

Kočevskim, ribniškim in laškim volilecem.

Ker je g. Pinder stopil iz deželnega zbora, bode 30. dan t. m. volitev novega deželnega poslanca. Žalost je, da so Dolenci zaostali za Notranjci in Gorenci, posebno v političnem življenji. Kolikor je nam znano, le malo kdo se peča z volitvami; vsak pravi: naj volijo drugi, jaz ne utegnem; tega pa ne pomisli, da je tudi njemu na škodo, če se izvoli mož, ki volitve ni vreden. Deželni zbori smejo sklepati o vseh stvaréh, ki zadevajo našo deželo: o davkih, o cestah, o zemljiškej osvoboditvi, o učilnicah itd., s kratka o vsem, kar je kmetu na korist in srečo, ali pa na škodo in izgubo. Možjé, ktere pošiljate v Ljubljano, govoré ob vaših stroških za vaše žulje ali pa zoper vaše žulje; torej gledite, komu daste glas! To ni vse enako, naj sedi ta ali uni na poslanskem stolu v Ljubljani. Nekteri molčí, ker ne vé, kaj bi rekel; ker ni dovolj izobražen, da bi si upal govoriti celó tedaj, kadar bi vedel kaj povedati, kajti ni šala oglasiti se med učenimi, zvitimi, pretkanimi doktorji in pravdoslovci, ki pazijo na vsako najmanjšo besedico, da jo brž izpodkosé, če ni bila prav zastavljena. Taki možje, ako imajo za narod pravo srce, dobri so le samoedino za to, da glasujejo; ali pomisliti je tudi, kako lahko tacega človeka nagne veter na vsako stran, ker vselej ne umeje stvari, za katero se poganjajo narodovi korenjaci. Zato bi za zdaj s poštenim srcem nikoli nobemu volilecu ne svetovali, naj bi dal kacemu kmetu glas, če je lahko voliti druge možé, na ktere se je zanesti, da bodo mogli in smeli o pravem času povzdigniti krepko besedo za svojo domovino in za njene duševne in materijalne koristi. Kmet naj bi se volil samo tačas, kadar vsa okolica nima ta-

cega moža, da bi se bilo na-nj zanesti v vsacem oziru, sicer pa nikakor ne. Kolikor je znano nam, ki dobro vemo za vse zadeve kočevskega, ribniškega in laškega okraja, imate samo enega moža, kteri bi rad gotovo deželi in slovenskemu narodu na korist prišel v deželni zbor. Ta mož je adjunkt v Kočevji g. Luka Svetec. On je pošten človek bistrega uma, učen pravdoslovec (jurist) in zvest, vnet domorodec. Torej vam ga priporočamo z dobro vestjó, ker smo preverjeni, da ne bode žal nikomur, kdor ga bode volil. Znamo, kako se tudi nekteri drugi poganjajo, da bi prišli v deželni zbor; ali verjemite, da bi vam nobenega teh ne priporočali, ker so nam pokazale izkušnje, koliko v deželni zboru samo en poslanec ali škoduje ali pomaga. Mi nismo bili nikdar te misli, da bi kmetje volili uradnike (beamtarje), ker vemo, koliko reči je uradniku premisliti, predno govori za to ali uno stvar; ker tudi vémo, da ni sam svoj; ali na g. Svetca se je zanesti, kakor na trdo skalo, v katero se zastonj zaganjajo valovi. Ta mož je poleg svojega bistrega uma in poleg svoje učenosti tako pravičnega srca, da gotovo ne bode v némar puščal niti Kočevjarjev, niti Ribničanov, niti Laščanov. Res, da ni še dolgo časa, kar je prišel v Kočevje, in zato morda bi utegnil kdo misliti, da mu vaše okolnosti niso do dobrega znane; ali verjemite, da se on peča z vašimi zadevami več, nego vi mislite, in tudi je tista, kakor nam je pokazal zadnji deželni zbor, da hodijo na vrsto največ le take stvari, ki se tičejo vse dežele, in da posamezne srenje svoje potrebe povedó ali svojem poslancu, ali jih pa zapišejo, in pošljejo na ravnost v deželni zbor temu ali unemu zastopniku, do ktereга imajo največ vere. Naj premišljujemo to reč, kakor hočemo; naj jo gledamo od ktere strani hočemo: zagotovljeni smo, da ne bode nikomur žal, ako bode sedel v deželni zboru g. Luka Svetec. Pretehtajte, kaj delate, dokler je še čas; volitev uže na duri trka!

Vredništvo.

Dopisi.

Iz Slovenskih goric. 6. aprila. + Izletel je 1. dan aprila meseca t. l. (pa ne mislite, da aprile prodajam), nekaj čuden ptič iz prijaznega mesta, nemškutarskega Maribora. Imel je novo, šarasto ali pisano perje. Videlo se je torej, da ni kukavica, ki se mora najesti zelenja, predno se oglasi, tudi ne kos, ki v grmu tako sladko prepeva. Sodil bi, ali na mašnje bukve bi vendar ne prisegel, da bi utegnil biti udod (upupa epops), kteremu se tudi pravi smrdokavra ali smrdjedrt. Obletel je bil črno oblečen uže dostikrat poprej vse štiri vetrove božjega sveta, in kričal, da ga je lahko slišal vsak, kdor ni slep, in pa če tudi z očmi umeje njegov jezik. V Mariboru mu je zrastel kljun in perje. Zeló osoren je bil do zdaj, zeló čeméren in zagáten, kakor kak prav star corvus corax. Kraj sebe ni trpel druge mirne, poštene, pohlevne živali; ni mogel videti nobene ptice, ki je iz svojega domačega gnjezda kmetu postrežno pomagala, kolikor je mogla, ko je rodoviti zemljo. Več ni bilo prebivati blizu njega; skoraj vse okoli je bil razdražil in posvadi. Zato ga je pa tudi zadela božja roka, da se mu je začelo hudo goditi pod solncem. Živa stvarca mu ni bila več prijazna; še celó ni mogel najti družice, s katero bi gnjezdo bil nanašal zdaj, ko se nam je zopet vrnila preljuba, zaželená pomlad. Pretkana buča si izmislí tedaj novo zvijačo. Obledel je namreč drugo suknjo, ter mastito obletava zopet vse štiri vetrove širocega sveta, da bi nepoznan laže počenjal, kar veseli nagajivce. Vablivo je sicer njegovo petje: up, up, up! njegovim delom

pa vendar ni upati. „Korrespondent aus Steiermark!“ mutato nomine de te fabula narratur. Ta časnik je uže dosti hudega prizadel nam Slovencem, ki smo okrog zelo ponemčenega Maribora. Dragi bralec! le opomni se obrekovanja ob lanskej obletnici Mariborske čitalnice. Zato se je bil pristudil vsem Slovencem. Kdor si ga je bil poprej naročil, mahnil ga je zdaj pod klop, in več ni vprašal po njem, ko se je bilo treba drugič naročiti. Pa še zdaj ni vendar bilo pokoja od njega. Starim naročnikom je po sili vedno lazil v hišo, vzlasti duhovnikom, ki so ga pa zopet vračali, od koder je bil prišel. Začelo se mu je bilo tedaj zelo tesno goditi. Hudo je hiral, ker je imel premalo prijateljev. Uže mu je mrlični zvonilo. Zdajci mu pride nova misel. „Korrespondent“ je 1. dan t. m. iz tiskalnice prilezel v novem oblačilu; ogrnil je političen plašček, in izpustil se je po svetu, upajoč, da mu v novejši suknji prisvetijo novi, boljši dnevi. Na čelo si je zapisal globoko premišljene besede: „gleiches recht für alle;“ ali premenil je le perje, ves drug je pa ostal, kakoršen je bil. Brez naročnine sem ga dobil tudi jaz, ki maram za-nj, kolikor za lansko zimo. Bral sem povabilo naročnikom; bral sem tudi obširno vrednikovo obljubo, in mislil sem: grehi, ki so rudeči, kakor škrlat, morejo se učistiti, da so potem beli, kakor sneg; zakaj bi se torej tudi „Korrespondent“ ne izpokoril? Pa glej! uže v prvem listu zopet kaže rogé, kakoršne je kazal lani. V dopisu iz Ljubljane pravi, da je na vsem Kranjskem samo ljubljanska čitalnica obhajala tisočletnico sv. Cirila in Metoda, drugod pa da je bilo vse tiho, ker umni Kranjci dobro znajo, da jim je sv. Mohor prinesel krščanstvo, pa ne sv. Ciril in Metod. Nečem drobnejše razlagati, kaj govoriči o Bleiweisovem nasvetu v deželni zboru zaradi ljubljanskega gledališča; hotel sem le opomniti Slovence, da ni treba verjeti tacim, kateri hodijo v ovčjem kožuhi, ki se jim ne drži telesa; kateri sladko govoré, pa drugače mislijo v sreč.

Od Male Nedelje na Štajerskem. B.— Smešno je bilo, kako so nekteri topoglaveciganjevali, kdo je bil izmed nas poslal dopis 13. listu letošnjih „Novic.“ Nemškutarji so rekli, da je to moral pisati kak doktor. Hvala vam, da me tako čestite; samo tega niste pomislili, da kmetje od Male Nedelje niso enaki vam, ki laže v roci sučete palico nego pero. Mi se res ubijamo po njivah; ali zaradi tega za živo glavo nečemo zanemarjati svoje narodnosti. — V Ljutomerji bivši sem videl, da niso tržanje dovoljni svojega poslanca, ki so mu svetili s plamenicami (baklami) idočemu v deželni zbor. Upali bi, da se more biti bode prihodnjič kaj bolj potezal za naše svete narodne pravice, ko bi ne znali, da mu je to skoraj čisto nemogoče, ker bi ga potem vrazili tržanje, ki bi radi na slovenskejši zemlji bili nemški literati, dasitudi jim manjka vsega, česar potrebuje tak človek. Celó debeli, rudeči krčmarji po ljutomerskih goricaht deklamujejo Šilerjevo pesem „die glocke;“ ali ker se jim ustavi beseda, potem jih obliva še večja rudečica, in vsi zapriščeni v obrazu se ozirajo, od kod prileti sv. duh, da bi jim pomogel. Vseh Slovencev čakajo še mnogi, trdi boji, vzlasti pa Štajercev in Korošcev; ali vendar ne obupamo. Da-si je do zdaj za-nas govoril samo en glas v deželni zboru, vendar je ta glas omajal in do kórena potresnil vso štajersko zemljo; strah je zadál našim nasprotnikom, nam pa veselo upanje srečnejše prihodnosti, v kateri nam več ne bode manjkalo boriteljev. Globoko premišljene Hermanove besede, katerih ni mogel nihče ovreči, nihče izpodnesti, živo pričajo, kako trdno stojé naše svete pravice. Nekteri štajerski nemškutar bi dal svojo časno in večno srečo, da bi le Herman v zboru ne bil govoril.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. „Novice“ pišejo, da so prihodnej „slovenske matic“ darovali gg.: Anton baron Čojz obligacijo za 500 gld., Valentin Krišper in Valentin Češko vsak po 50 gld. — Veliko nedeljo dopoldne so na poti na Dunaj in Petrograd bili tukaj črnogorski vladika (škof) Ilarijon Roganović in z njim vodja cetinske tiskalnice g. Peter Ivanović, profesor Kosta Popović in advokat J. Isajlovič iz Oseka.

— Govorilo se je, da bode v nedeljo 12. dan t. m. „ples“ v čitalnici, kar pa ni res, ker zakon, dán 29. septembra 1826. leta, prepoveduje ples za ves postni čas in veliki teden do po prvi nedelji po velikej noči. „Ples“ bode 19. dan t. m.

Trst. „Triester Zeitung“ piše, da kadar bode potrjen mestni župan, potem bi se mestni odbor utegnil še sklicati, da bi posloval kakor deželni zbor. Treba je namreč voliti dveh novih mestnih poslancev, ker gg. Girardelli in Porenta nista več poslanca, od kar je razpršen mestni odbor, ki je njima bil izročil poslanstvo.

Štajerska. V nedeljo 12. aprila bode v Mariborskejši čitalnici večja „beseda“, po kateri bode posvetovanje o važnih rečeh.

— „Pozor“ pravi, da so Štajerci uže več podpisov nabrali na zahvalnico poslancu g. Hermanu.

Dunaj. Avstrijski poslanec, grof Karolyi, ki je bil do zdaj v Berlinu, pravijo da pojde za ruskega poslanca v Petrograd namestu grofa F. Thuna. Govori se, da mu bode v Berlinu nastopnik nekdanji policijski minister baron Hübner.

— Nekteri menijo, kar pa ni še gotovo, da bi se državni zbor imel sniti 6. dan maja meseca. — Zakon za Benečijo leži uže pripravljen, da bi ga podpisalo Nj. veličanstvo, in bode kmalo na znanji.

Česka. G. Vilimek, dozdani vrednik „Humoristickih Listov“ je izročil odgovorno vredništvo g. Antonu Strauchu, ker ima zaradi 14 krivičnih sestavkov tiskarno tožbo; zato se mora pripravljati, da se bode védel prav zagovarjati. — Gospodičina Pustovojtova je prišla 4. dan t. m. v Prago.

Ruska. Ruska vlada in francozka si nisti nič prijazni. Ruska vlada se ne dogovarja z nikomur o poljskih rečeh. Avstrijski in ruski car sta si neki dopisala.

— Pravijo, da je velika razdraženost po ruskih pokrajinah in v Kijevu, kjer so ustrelili tri ruske častnike. Trume vojskovoda Rzevuskega so dobile ukaz, naj se brž pomaknejo iz Volynije nazaj v sredo Ruske. „Journal de Petersbourg“ piše, da cesarski ukaz vojskovodu Bergu izroča tudi nevojsko gospodarstvo v Poljskejši, ako bi vélicege kneza Konstantina kaj ustavljalo, da bi te službe ne mogel opravljati.

Poljska. V krakovskej guberniji je stopila na noge nova, dobro orožena vporna četa pod polkovnikom Gregovičem. Pri Vilnem so Rusi posekli 70 mladenčev in rokodelcev, ki so hoteli prebegniti k vpornikom; bili sti med njimi celó dve deklici. V Kovnem so Rusi ustrelili vpornega vojskovoda Koreva.

Italija. Papež vedno boléha, in težko bi utegnil kdaj več ozdravéti. Napoleon je obljubil, da bode varoval zdanje dežele sv. Petra le dokler bode živel ta papež. Kaj pa se zgodi po njegovej smrti? — Garibalda se v 14 dnevih ndjajo v Trescorre v kópel.

Grška. Princ Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburški, kterega so 30. marca Grei sóglasno izvolili za kralja, ni več star nego 17 let, in ima v zakon dobiti kraljevičino Heleno, hčer angleške kraljice Viktorije, ki ženinu podá za doto jonske otoke. Napoleon mu je neki za stražo obljubil nekoliko francozkih polkov (regimentov). Namestu narodne vojske bodo imeli Grei tuje krotitelje v deželi.

Turška. Omer Paša je začasno prevzel vodstvo vojnega ministerstva.

Dunaj 8. aprila. — Nadavek (agio) srebru 109.50.